

PARDUOTASIS AUKSAS

Britų parlamentas sausio 22 d. trečiuoju skaitymu priėmė įstatymą, kuris įpareigoja vyriausybę atsilyginti britų piliečiams, turėjusiems įmones ar kitokias nuosavybes Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ar kituose sovietų okupuotuose kraštuose ar turinčių laktų tokių paskolų, kurios buvo panaudotos tuose kraštuose. Tas pats įstatymas leidžia vyriausybei panaudoti už Baltijos valstybių auksą gautuosius pinigus. Įstatymas buvo priimtas 161 balsu prieš 115.

Šįkart įstatymo svarstymas vyko ne tik ilgiau, bet ir priekaištų iš opozicijos atstovų susilaukė piktesnių. Prieš tą nusavimą pasisakiusieji atstovai šįkart ir argumentų surado naujų. Visi pripažino, kad už okupuotuose kraštuose nusavintus turis ir kapitalus reikia atsilyginti, bet ne konfiskuotais pinigais.

Iš pradžių iškilo neaiškumų, kada gi iš tiesų vyriausybė pradėjo tartis su sovietais tais skolų sutvarkymo klausimais. Vyriausybės atstovas pasekretorius Whitlock mini net 1940 m., o iš esmės buvę pradėta tartis 1959 m. Bet atstovas Wood nurodo, kad rimtas pokalbis pradėtas tik 1965 m., ir taip yra nurodęs vyriausybės atstovas svarstant įstatymą antruoju skaitymu. Atstovas Wood tiesiog reikalauja įrodymų, kad konservatorių vyriausybė būtų buvusi linkusi pasirašyti tokį susitarimą, koks buvo pasirašytas praeitų metų pradžioje šios vyriausybės. Skolų klausimas tuo susitarimu vis tiek neišsprendžiamas. Visas parlamentas žinąs, kad susitarimu dabar siekta politinių tikslų, bet nieko nepasiekta. Britų požiūriu koks čia galbūt būti pasiekimas, jei jie pateikė 15 mil. svarų ieškinį, sovietai 10 mil. sv., o sutartį pasirašant rusai gavo dar pusę mil. arbatpinigių. Toks milžiniškas gėraiškumas ypač nesiderina su Čekoslovakijos įvykiais. Šis atstovas dar primena, kad jau pirmųjų įstatymo skaitymų metu buvo vis keliamas klausimas, ar čia gali būti teisėta išlyginti tarpusavio skolas pinigais, kurie nei vieniems, nei kitiems sutarties dalyviams nepriklauso. Jis reikalauja aiškumo ir dėl to, ar bus grąžinta Baltijos valstybėms, kas joms priklauso, jei jos vėl kada bus nepriklausomos, nes šiaip, jo žodžiais tariant, neteisingai būtų pasielgta su „Baltijos

valstybėmis, kurių vienintelis nusižengimas buvo tas, kad jas užpuolė Sov. Sąjunga, paskui užėmė naciškoji Vokietija, o paskui išlaisvino Rusija ir kad jos vis tebėra tokios išlaisvintos“. Aiškumo dėlei jis primena pasekretoriaus laišką parlamento nariui sir T. Beamish, kuriame, be kita ko, pasakyta: „bet kuriai Baltijos valstybių vyriausybei, aišku, nebus užkirstas kelias reikalauti grąžinti priklausinius“. Patį susitarimą su sovietais jis laiko įrodymu, kad palaipsniui vis blogėja reikalai, ir jis kviečia pasisakyti prieš įstatymą.

Didesnę kalbą po jo pasako atstovas plk. sir Tufton Beamish, kalbėjęs kitais karta ir spaudoje kėlęs tą klausimą. Po įžangos jis nurodo, kad tasai įstatymas blaivus, nevertas įstatymų rinkinio dėti. Sir Beamish sakosi kaip buvęs priešinąs, taip ir tebesąs. Pirmiausia jis prikiša vyriausybei, kad ji parlamentą pradeda laikyti lyg guminiu antspaudu, kuris turi patvirtinti jos veiksmus. Kaip gi, sako, šis susitarimas išsiskuto nepraėjęs pro parlamentą? Diskusijos vyko tarp abiejų šalių dėl Baltijos aukso beveik 30 metų, kaip pasekretorius sakęs. Bet vien tik diskusijos, o ne pasitarimai. Pasitarimai, netiesa, pradėti ne 1959 m., bet 1965 m. Kai vyko tie pasitarimai, sir Beamish vis kėlęs klausimą ir vis gaudavęs tvirtą patikinimą, kad susitarimas neįsigaliosias, kol parlamento nepatvirtintas. Pavyzdžiui, Užsienių reikalų ministerija jam pačiam aiškiai parašiusi, kad Baltijos priklausiniai gali būti tvarkomi tik parlamente. Toks laiškas jam buvęs rašytas 1967 m. birželio 15 d., o lygiai po dviejų savaičių, nors parlamentas ne tik nebuvo atsisakias, bet ir nepainformuotas, auksas jau buvo parduotas. Tai esąs skandalas. Bet dvi savaites vyriausybės pakeitė nuomonę ir sulaužė savo pažadą, nepainformuodama parlamento. Taip pat atsitikė ir su sutartimi.

Toliau jis pereina į tą pusmilijonį, kuris jau panaudotas. Jis atiduotas be parlamento pritarimo. Oficialiame pranešime buvo pasakyta, kad jei parlamentas nepritaris, tai pusmilijonis nebus duotas, o dabar jau ir išleistas. Kas atsitiktų, jei parlamentas dabar atmetų įstatymą? Iš tiesų susitarimas buvo pradėtas vykdyti, kai tik ministras pirmininkas jį pasirašė. Ministris

pirminkas toks viskuo buvo tikras, kad po to išmokėjo sovietams pusmilijonį, kuris nepriklauso nei jam, nei šiam kraštui. Tas blaivus susitarimas buvo pristatytas parlamentui jau kaip įvykęs faktas, kas būtų pateisinama skubiais atvejais, bet net (Nukelta į 3 psl.)

ATPASAKOJO AUKSO DEBATUS

Sausio 23 d. „The Times“ plačiau atpasakojo, kas buvo kalbama britų parlamente, svarstant Baltijos kraštų aukso klausimą. Mūsų laikraštis irgi pateikia tų kalbų santrauką.

PALYGINIMAI

John Graham, rašydamas sausio 24 d. apie Čekoslovakiją ryšium su Jano Palacho tragiška mirtimi, be kita ko, nurodo: „Tai taip čekų ir slovakių tautos pagaliau buvo įjungtos į tautų kalėjimą, kuris anksčiau jau prarijo estus, latvius, lietuvius, bielorusus, ukrainiečius ir dar eilę kitų kadaise laisvų tautų“.

NEKROLOGO VIETOJE

LAISVĖ KURTI LEGENDĄ APIE TIESĄ

Laisvė iš tikrųjų yra toks sunkiai suvokiamas žodis. Nei storiausi žodynai, nei didžiausios enciklopedijos mums tos laisvės neišaiškina. Ji tokia neapčiuopiama, tokia neapibrėžta ir liauni — kas vienam yra pati laisvės esmė, kitam jau gali būti nelaisvė ir nepakeliamas priespauda.

Kai šiandieną skaitome tokį visur įsipieltinųsi ir, rodos, jau savaime suprantamą išsireiškimą „laisvasis pasaulis“, dažnai turime liūdinti ir gal net kiek skausmingai nusišypsoti, prisiminę tūkstančius politinių kalinių Graikijoje, prisiminę vadistinus režimus Ispanijoje, Portugalijoje, daugelyje naujųjų Afrikos valstybių, prisiminę daugumos Pietų Afrikos, Rodezijos gyventojų priespaudą, prisiminę, kad studentai dėl laisvės demonstruoja Prancūzijoje ir kad policininkai, tą pačią laisvę gindami, tiems studentams daužo galvas...

Kas gi pagaliau toji laisvė? Ar ji iš tikrųjų gali būti iškovojoama barikadose ir mūšiu laukuose? Ar kartais nebuvo teisūs tie senieji teologai, mistikai, metafizikai ir visokie išminčiai, kurie teigė, kad laisvės ieškotina atskiro žmogaus viduje, kad laisvė tėra sietikioji žmogaus dvasinės būsenos, kad ir grandimis surakintas kalinis iš tikrųjų gali būti savo viduje laisvas kaip paukštis. Kas gi pagaliau yra laisvė?

1969 m. sausio 16 d. Prahoje gimė nauja legenda. Nebuvo tai legenda apie laisvę, ir nebuvo tai šauksmas ir barikadas už laisvę kovoti. Tai tebuvo legenda apie tiesą. Apie kiekvieno žmogaus teisę tiesos ieškoti ir ją pažinti.

Ieškok tiesos,
Klausykis tiesos,
Mokyk tiesos,
Mylėk tiesą,
Vadovaukis tiesa
Ir gink tiesą
Iki mirties.

Tai yra 15 šimtmečio heretiko, atskalūno, maištininko ir čekų tautos didvyrio Jano Huso malda. Ir šiandieną Prahos gatvėse, ant sienų ir ant tvorų, daug kur išrašytas Huso šūkis — „Pravda žviteži“ („Tiesa laimės“)...

Tą dieną kitas Janas, 21 metų amžiaus Prahos universiteto filosofijos studentas Janas Palachas, viešai susidegino: jis gynė tiesą iki mirties.

Jo profesoriai, kolegos ir artimi bičiuliai pasakoja, kad Janas Palachas nebuvo mistikas, netikėjo į pomirtinį būtį, jo apsisprendimas susideginti buvo padarytas racionaliai, šaltai ir apgalvotai, žinant, kad po skausmingos mirties liepsnose jo laukia niekas. Jo pirmtakai buvo laimingesni.

Janas Husas, 1415 m. kaip heretikas sudegintas ant laužo, tikėjo pomirtiniu gyvenimu, ir mirtis jam tebuvo būties pakeitimas. Budistai vienuoliai, praeitaisiais metais susideginę Vietnamo, tikėjo po mirties pasieksią nirvanos — palaimingos būsenos. Janas Palachas po mirties nieko nesitiekė, bet jis ją pasirinko tam, kad laimėtų tiesą.

Šiandieną Prahos Wenceslo aikštėje iškabintas vienas vienintelis šūkis: „Nebūk abejingas tai dienai, kurią ateities šviesa nešė liepsnos jautis kūnas“. Taip gimė legenda. Moderniška šių dienų legenda apie tiesą, nes Jano Palacho mirtis nebuvo iššūkis čekų tautai kovoti už laisvę, už visišką politinę nepriklausomybę, už šiandieną neįgyvendinamą reikalavimą skelbimą.

Petras Klimas, miręs Kaune sausio 16 dieną, buvo vienas tų lietuvių, kuriems ne tik bendrai su visa Lietuva, bet ir patiems asmeniškai teko skaudžiausiai pakelti žiaurias Stalino su Hitleriu prieš 30 metų paslapčiomis susiderėto sąmokslų pasekmes.

Petras Klimas buvo vienas iš 1917 m. Lietuvių Konferencijos Vilniuje šaukėjų, vienas iš tojų konferencijai išrinktos Lietuvos Tarybos narių, vienas iš tos dvidešimties pasirašiusiųjų 1918 metų Vasario 16 dienos aktą ir vienas iš uoliausių dirbusių laimėti tam aktui tarptautinį pripažinimą — vienas iš Lietuvos užsienių reikalų ministerijos pradininkų ir vadovų, o nuo 1925 metų ligi pat Lietuvos tragedijos, ištisą 15 metų, — Lietuvos atstovas anuo metu svarbiausiam tarptautinės politikos centre — Prancūzijos sostinėje.

Maskvos-Berlyno sąmokslininkams jau ir susipykus, Petriui Klimui, kaip vienam iš daugiausia apie tą sąmokslą žinojusių ir jo paliestų liudininkų, vis tiek teko pakelti jų abiejų iš eilės triuškinantį smurtą. Dvejuis metais niokotas nacių koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose, fiziškai ir dvasiškai iškankintas ir tik tada grąžintas į Lietuvą tartum tam, kad netrukus patektų

į kitų buvusių sąmokslų partnerių rankas ir į jų kalėjimus dar ilgesnei metų eilei. Šių smurtininkų jau beveik galutinai fiziškai palaužtas, Petras Klimas irgi pagaliau buvo grąžintas į Lietuvą drauge su ja dar tęsti bendrų nelaisvės dienų. Tuščios liko pastangos išrūpinti jam galimybę, bent po dviejų su viršum prievartavimo dešimtmečių, baigti gyvenimą ramybėje, dukters bei sūnaus globoje.

Taip šis uolusis Lietuvos laisvės skelbėjas ir kūrėjas, baigdamas 78-tus savo amžiaus metus (gimęs 1891 metų vasario 23 d.), turėjo užbaigti turiningą savo gyvenimą savo Lietuvoje, bet vėl nelaisvės prislėgtų.

Tokiose pačiose aplinkybėse gyvųjų tarpe belieka paskutinis iš Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo skelbėjų — buvęs Lietuvos valstybės prezidentas Aleksandras Stulginskis. Jam vasario 26 d. bus 84 metai amžiaus. (Elta)

SPAUDOJE

MINEJIMAI IR KRITIKAI

Kanadiškių „Tėviškos Žiburių“ (1968 m. XII. 5 Nr. 49) vedamojo autorius šitaip pavadiname straipsnyje rašo, kad mes mėgstame rengti minėjimus ir juos kritikuoti, bet jie reikalingi, nes

„Tie minėjimai atnaujina mūsų ryšius su didžiaisiais praeities įvykiais ir asmenimis, palaiko mūsų tautinį tęstinumą. Tai nėra mūsų tautinis išradimas. Įvairias suaktyvina visos civilizuotos tautos“. O kas gi praeities nemini?

„Savo praeities nemini tik tie, kurie jos neturi. Tai primityvios tautelės, kurios savo istorijos dar neturi, arba modernieji barbarai, kurie ilgai kurtą tautos istoriją paneigė, suniekina. Ir vieni ir kiti yra bevadniai“.

O kaip gi dėl kritikos? Laikraštis rašo: „Taigi, iš esmės minėjimai yra prasmingi ir naudingi. Kyla tad klausimas, kodėl pastaruoju metu atsiranda vis daugiau balsų prieš minėjimus? Nesunku išgelgti, kad tuose kritikos balsuose nėra esminio jų paneigimo. Juose girdėti ne primityvūs žmogus ir ne modernūs barbaras, o patriotas lietuvis, kuriam savosios tautos praeitis brangi, tačiau dabartinė statiškoji minėjimų forma sunkiai priimtina. Ir tai dėl to, kad ji tapo monotoniška. Juk ji daugeliui kartojasi jau beveik trisdešimt metų. Pro tą monotonišką sunkiai begali prasišverbt praeities lobiai. Nevienas jau ėmė priekaištauti, kad mūsų žmonės nebemyli savo tėvynės, nesidomi jos praeitimi, nes nebeatina į minėjimus. Nemažiau, gal būt, tektų priekaištauti rengėjams, kurie nusibodusiu trafaretu atgrasina žmones. Kas gi šiandieną gali klausyti nesibaigiančių prakalbų, ypač tokių kalbėtojų, kurie sakosi trumpai kalbės, skatina kitus trumpinti, o patys tuščiai užsišneka? Kas šiandieną begali gėrėtis programa, kurią jau girdėjo dešimt-penkiolika kartų? Tai gi, monotoniška bei nuobodumas užmuša mūsų minėjimus“.

Laikraštis čia pat pasiūlo sumažinti minėjimų skaičių, bet geriau jiems pasirošti, nes —

„Į retesnius, bet rūpestingai paruoštus minėjimus dar daug kas ateina. Tai galima pastebėti ir praktiniame gyvenime. Pvz., tose vietovėse, kur rengėjai sugeba paruošti įdomią, vertingą programą, tautiečiai suplaukia gana gausiai“. Kitas dalykas, kaip laikraštis nurodo, „yra švenčių, kurios jau nustojo didelės dalies savo prasmės. Nėra vilties, kad dirbtinai pavyks jas atgaivinti. Jų reikėtų arba atsisakyti, arba jungti su kitomis šventėmis, arba duoti naują turinį, artimą dabarčiai“.

BALSAS DĖL B. K. BALUČIO FONDO

Savo apžvalgoje iš pasaulio lietuvių gyvenimo kanadiškas savaitraštis „Tėviškos Žiburiai“ 1968 m. Nr. 51-52 pateikia tokią žinią:

„Lietuvos Ministerio B. K. Balučio kapui paminklinės lentos projektą ruošia skulptorius Antanas Brazdys, auksas renka specialus fondas. Spaudoje buvo keltas klausimas — ką reiškia paminklinė lenta? Negi bus pastatinta tik paprasta lenta su atitinkamu įrašu ir atsisakyta paminklinio antkapio minties? Fondo pirm. P. B. Varkala šiuo reikalu turėtų paskelbti platesnę informaciją. „Europos Lietuvių“ rašoma: „...skulptorius Antanas Brazdys šiuo metu kaip tik projektuoja paminklinę lentą, kuri bus padėta ant velionies Ministerio kapo“. Toks apibūdinimas iš tikrųjų yra labai miglotas. Aukotojams būtų lengviau susigaudyti, jei „E.L.“ išidėtų projekto nuotrauką“.

Septynios DIENOS

Susidomėjimas Kosyginu

Buvo pasklidę gandai, kad Sov. Sąjungos ministras pirm. Kosyginas serga. Tas gandas oficialiai atšauktas. Paskui pranešta, kad jis dalyvavo Pietų Jemeno prezidentui suruoštame priėmime, bet Tassas tą pranešimą pataisė: priėmime jis nedalyvavo.

Naujas įspėjimas

Prancūzija įspėjo kitus Europos Ekonominės Bendruomenės kraštus, kad Bendruomenei bus sudaryta pavojaus, jei iš pašalinių kraštų bus įsivežama maisto papiųgintomis kainomis.

Jeigu taip nebus daroma, tai Prancūzijos ūkininkams išeis į naudą: jie turės kur parduoti savo gaminius.

Manevrai pasienyje

JAV karinės pajėgos pradėjo manevrus Vokietijoje, netoli Čekoslovakijos sienos.

Imtasi atsargos priemonių, kad tuo metu aviacija ar kitos rūšies daliniai nepažeistų sienos.

Manevruose dalyvauja ir tie daliniai, kurie neseniai buvo atgabenti į Vokietiją.

Viešai pakarti

Irako uždaruose teismuose buvo nuteista mirti 14 žydų ir arabų.

Jie buvo pakarti viešose vietose vieni sostinėje Bagdade, kiti Basroje. Visi buvo kaltinami šnipinėjimu Izraeliui ir suokabavimu nuversti vyriausybę. Tokių bylų būsią daugiau.

Vadų įkaitinti, Irako gyventojai masiškai dalyvauja prieš Izraelį nukreiptose demonstracijose. Vakarų kraštus tie korimai pritrenkė, nes manoma, kad tai yra kerštas Izraeliui. Vakarų kraštų žydai visokiais būdais reiškia pasibaisėjimą ir protestą.

Vidaus reikalų ministerio tvirtinimas

Čekoslovakijos vidaus reikalų ministras Pelnaras pareiškė, kad kraštutiniai sėja kraštą nerimą ir paniką. Kai kurie jų, esą, turi ginklus.

Bandytų susideginti iš viso buvę 18, bet daugumas tai darė nepolitiniiais sumetimais.

Dokumentai liudija

Britanija paskelbė tomą savo 1919-1939 m. užsienių politikos dokumentų.

Britų laikraščiai ypač atkreipia dėmesį į tuos dokumentus, kurie susiję su 1926 m. visuotiniu streiku. Tada santykiai su sovietais buvo atsidūrę visiškai ties briauna. Sovietų Sąjunga kišosi į streiko reikalus, ypač remdama angliakasių profesinę sąjungą — davusi jai 650.000 rublių. Sovietų diplomatiniai sluoksniai, ypač Litvinovas, buvo pradėję pulti Churchillį. 1927 m. pradžioje laikinai buvo nutraukti diplomatiniai santykiai. Britanijos ministerių kabinete jau buvo galvojama, kad maža be-trūksta iki karo.

Kam buvo skirtos kulkos?

Kai kurie laikraščiai nurodo, kad į Kremlių važiuavusios kosmonautos apšaudė jaunuolis, kuris tuo metu buvo sargybinio būdelėje prie vartų.

Taip pat sakoma, kad kulkos galėjo būti skirtos partijos-vyriausybės vadams. Jis būsiąs apsirėkęs, nes pakeliui automobiliai pasikeitė vietomis.

Jis turėjęs ne tik ginklus, bet ir cianido, bet buvęs staigiai suimtas ir nespėjęs tais nuodais pasinaudoti.

Tassas netvirtino, kad jaunuolis būtų buvęs nervų liginis (taip tvirtino Sov. Sąjungos užsienių reikalų ministerija).

Laidotuvės

Susideginsio čekoslovakio studento Jano Palacho laidotuvės praėjo, palyginti, ramiai.

Dalyvavo minios žmonių (mažiausias dalyvių skaičius laikraščiuose nurodomas 40.000, didžiausias — 500.000).

Kova su nusikaltimais

JAV prez. Nixonas pavedė teisingumo ministeriui pirmiausia susirūpinti nusikaltimų didėjimu pačiam Vašingtone. Aiplėšimų skaičius beveik padvigubėjo palyginti su 1967 m.

Prezidento dėmesį atkreipė aplėšimai prie Baltųjų Rūmų. Vakare išėjo į gatvę Balt. Rūmuose dirbanti sekretorė ir buvo apilėšta jau Nixonui prezidentaujant. Po poros dienų kita tarnautoja buvo užpulta prie pat Rūmų vartų.

A. A. JUOZAS BAČIŪNAS

Velioni, sausio 23 d. mirusį, Juozą Bačiūną, nors jis nuolat gyveno JAV, protarpiais turėdavo progą sutikti ir kitų žemynų lietuviai, ypač pastaraisiais metais. Atrodė, savo biznį daugiau patikėjęs svetimoms rankoms, pats jis su savo generolu, kaip vadindavo savo žmoną, ryždavosi bent senatvėje dažniau atsipūsti ir pasaulio pamatyti. Čia jis pasuks į Europą ir pravažiudamas ar grįždamas būtinai užsuks į Londoną, kur turėjo savo jaunystės draugą ministerį Baluį. Jeigu jau kartą Londone, tai jis būtinai susitikis ir su kitais lietuvių veikėjais-vadais pasikalbėti visokiais lietuviškais reikalais. O jeigu bus suorganizuotas koks platesnis susitikimas, tai su malonumu ir didesniu visuomenės būry pasirodys visada toks judrus-gyvas, pilnas kalbų ir minčių ir viskuo besidomįs. Europos žemyne jo dėmesys irgi daugiausia būdavo skirtas lietuviams ir lietuviškiems reikalams, nes visa tai, atrodo, ir buvo J. Bačiūno gyvenimas ir poilsis.

Pastaraisiais metais jis buvo ypač surašęs su Australijos lietuviams, kuriuos bent kelis kartus lankė, vis ilgiau tarp jų pabūdamas, jų lietuviškus užsimojimus ne kartą ir materialiai paremdamas. Australijos lietuvių bendruomenė buvo išsiskirusi iš savo garbės nariu, mokėjo parodyti jam savo prisirišimą ir šilumą, tai ir jis ten, matyt, jausdavosi kaip namie ir tokia pat šiluma atsimekėdavo.

Dabar jau kiek metų, kai J. Bačiūnas naudojosi, tur būt, pačia aukščiausia lietuvių išsivijos vieta — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko. Nenorime čia žeminti tų, kurie pagal savo einamąsias pareigas ar atliekamuosius darbus norėtų jautis ar jaučiasi aukštesni. Bet J. Bačiūnas buvo lyg ir mūsų prezidentas, kuris nekelti jokių galingųjų lietuvių skaldyti ir tarp jų ginčus kelti klausimų, o savo kal-

bomis ir pasirodymais vien tik vienybę stengiasi įkvėpti. Tiesa, PLB dirba darbus, prie tų darbų prisidėdavo ir J. Bačiūnas, bet jam labiausiai ir tiko tas prezidentiškas vaidmuo, tur būt, tiek pagal jo būdą ir pagal įsitikinimus pirmoje vietoje būti lietuviui. J. Bačiūnas juk ir buvo tautininkas, bet dar ir toks, kuris, tur būt, plačiau siai suprastą lietuviškumą laikė didesniu tautininkiškumu negu koki nors siauroką partiškumą. Kai mūsų partijos svetur įpratusios čia sueti darbo dirbti ir krūva, čia apsigrįžusios ir vėl įkaitusios išsiskirti ar bent pradėti visokius neesminius ginčus, J. Bačiūno buvimas Bendruomenės priekyje, tose lyg ir garbės pareigose, turėjo vienijančios, raminančios reikšmės. Toks, matyt, buvo J. Bačiūno būdas.

Platesniems lietuvių sluoksniams J. Bačiūnas dar galėjo būti žinomas ir kaip spaudos žmogus ir knygų leidėjas. Su spauda jis buvo suaugęs nuo jaunystės. Jaunystės metais jis iš pradžių dirbo „Lietuvos“ laikraščio spaustuveje, paskui „Draugo“ administracijoje, po to ir vėl „Lietuvos“. 1916 m. su kitais atpirko „Lietuvą“, nors po trejeto metų tas laikraštis turėjo susilukduoti. Nors po to jis perėjo grynai į biznį — įsitaisė vasarvietę, kuri jam davė gero pelno, bet nuo spaudos ne atkrito. Didelė tų jo laikraštinių rūpesčių dalis, ypač po šio karo, buvo skirta tautininkiškajam laikraščiui „Dirvai“. Jis keletą metų net pirmininkavo „Dirvą“ leidžiančiai „Vilties“ leidyklai. Bet jis iš seno jau žinomas ir kaip knygų leidėjas. Jau nuo 1927 m. jis yra išleisęs bent trejetą dainų rinkinių, knygas apie A. Olšauską, V. Ambrosę, A. Olį, A. Vanagaitį, B. K. Barutį, porą Lietuvos miestų monografijų. Ypač maloniai nustebindavo J. Bačiūnas knygos mylėtoją pačiais paskutiniaisiais metais. Knygų leidyklom apsnūdus, J. Bačiūnas tylom paleido į žmones dar šliog-

rio knygą apie A. Smetoną, dr. V. Maciūno apie A. Strazdą, P. Alšeno apie M. Janų. Gražūs tai buvo jo mostai.

J. Bačiūnas iš tiesų buvo retas žmogus. Aisku, ne darbas spausuvede ar laikraščiuose, bet išgarsėjusi vasarvietė jam sukrėvė pinigų ir užtikrino patogų gyvenimą. Tačiau toks gi retas dalykas, kad turtingas žmogus dar imtųsi nepraktiško darbo, kaip knygas leisti. O J. Bačiūnas buvo toks. Arba tas jo važinėjimas po kitus žemynus ir noras nuvažiuoti būtinai laikytis tarp lietuvių. Šiaip pinigai lietuviui nelabai mėgsta pažiūrėti į kito lietuivio pusę, ypač jei jis nelygus jam. Tokie greičiau, kai pinigai turi, yra pratę naudotis tik už pinigą gaunamąja prabanga ir užmiršta, kad šalia to dar yra kažkokie lietuviški reikalai. Vadinasi, J. Bačiūnas ir praturtėjęs išsilaukė lietuviško idealizmo lygyje, ir už tai jam priklausė pagarba gyvam, priklausio širdies padiktotas žodis ir mirusiam. Tegū tam retam lietuviui būna lengva svetimai žemė!

V. PETRAVICIAUS PARODA

Vilniuje yra surengta antra ilgai Lietuvos naminė dailininko kūrinių paroda. Tai Chicagoje gyvenančio dailininko Viktoro Petraviciaus Lietuvoje likusių prieškarinių darbų paroda. Anot pranešimų laikraščiuose, „rodoma daugiau kaip šimtas tautinių paveikslų, daug iliustracijų lietuviškoms knygoms“. Visi tie darbai esą saugomi valstybinio muziejaus fonduose. Apie dailininką informuojama, kad jis baigęs Kauno meno mokyklos grafikos studiją ir dvi aukštąsias dailės mokyklas Paryžiuje. Ir, jau be jokio priekaišto, pažymi, kad „po antrojo pasaulinio karo grafikas gyvena Jungtinėse Valstybėse“.

HENDONO SKULPTORĖ

Sausio 10 d. „Hendon Times“ (Londono dalis) išspausdino reportažą apie jauną skulptorę Merle Osrin, kuri, be kita ko, pasisakė, kad jos motina — lietuvi (tėvas vokietis).

MIRĖ B. BABRAUSKAS

Atklydusi iš JAV žinia, kad gruodžio 13 d. ten, jos Čikagos mieste, mirė Benediktas Babrauskas, neatrodo įtikėtina. Vyras, gimęs 1910 m. liepos 1 d., jau nusinestas miręs. Bet, pasirodo, tai tiesa — mirus sienauja iš pietų.

Sis is Aksenkes (Padubysio valsč.) kilęs vyras, baigęs siauliuose gimnaziją, pradėjo ypač plačiai reikštis Universitete, į kurį įstojo 1928 m. ir kuriame studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Kurį laiką tada gyvai veikė humanitarų draugija, o visą tos draugijos gyvybę daugiausia ir sukosi apie jos pirminką—Benediktą Babrauską. Visokio entuziazmo pilnas, tais studijų metais jis ir eilėraščius rašė ir visą jų knygą išleisdino, bet tuo ir baigė savo poetinį kelią. Vėliau, ką jis kur darė, buvo daugiau proziški dalykai.

Tais universiteto metais jis jau sutapo ir su žurnalistika, nes 1930-1934 m. redagavo „Lietuvos Studentą“. Tais pat metais jis įsijungia ir į plačiąją Lietuvos spaudą — kultūrinėmis, kalbinėmis ir literatūrinėmis temomis rašo J. Keliuocio leistoje ir redaguotoje „Naujojoje Romuvoje“, vienkartinėje literatūrinėje „Linijoje“, literatūros ir kultūros žurnale „Skynimuose“, poezijai skirtame žurnale „Pradalgėse“. Apie tą metą jis išspausdina dar atskirais leidiniais lietuvių literatūros istorijos apžvalgą, knygėlę rašybos klausimais, kitą — kirčiavimo taisyklėms.

Baigęs studijas, 1934-1938 m. dėsto lietuvių kalbą ir literatūrą Telšiuose, 1938-1940 m. Mažeikiuose, 1940-1941 Naujoje Vilnioje, 1941-1944 m. Kaune. Šis darbas pareikalaus daug laiko, ir B. Babrauskas smarkokai atitrūksta nuo spaudos, nors ir tuomet dar parašo „Vairui“, vėliau ir „Dienovidžiui“.

Atsidūręs svetur, tuojau sudarė dviejų dalių antologiją „Lietuvos keliu“, kuri buvo išleista 1948 m. Tuomet daug kur sto-

vyklose dirbo lietuviškos mokyklos, bet joms trūko bet kokių vadovėlių ar skaitymų knygų. Ta jo sudarytoji plati antologija mokyklai ir atstojo skaitymų knygą.

Nusikėlęs į JAV, jis nuo 1950 m. perėmė Rašytojų Draugijos vadovybę. Jo pirminkavimo laikais Draugija, tur būt, buvo geriausiai susiorganizavusi ir veikliausia.

Tais svetur gyvenimo metais jis, šalia savo tiesioginio darbo, čia kurią nors knygą suredaguodavo, čia straipsnį parašydavo (Draugui, Aidams). Kadangi troškė mams nėra galo, tai jis neseniai įsigijo amerikoniškos mokyklos mokytojo specialybę. Matyt, visų darbų ir pastangų neatlaikė širdis, ir Benys Babrauskas mirė, ir mes netekome lietuviškai veiklaus ir visada energingo vyro.

SEIMA

„Jėzus iškeliavo su jais, atėjo į Nazaretą ir buvo jiems klysnus“ (Luko 2, 51) Lietuvių kalboje turime du žodžius, panašius vienas į kitą, bet išreiškiančius dvi skirtingas sąvokas: šeima ir šeimyna. Įprastinė prasme šeima sudaro tėvai ir jų vaikai, broliai ir seserys, o šeimyną sudaro, be šeimos narių, visi kiti, gyvenantieji prie šeimos, samdiniai, artimi gimnainiai ir laikinai su šeimos nariais gyvenantieji asmenys.

Šeimynos sąvoka atėjo iš labai senų laikų. Šeimynai vadovavo šeimininkas, tėvas. Jis kartu buvo jų globėjas ir teisėjas. Senovės iškaskenos rodo, kad žydų tautoje, kurioje buvo skaitomos šeimos, bet ne šeimos nariai, turėjo kai kurie didokus gyvenamuosius namus. Tiesa, dažniausiai tai būdavo vienas erdvas kambarys, kuriame šeimynos nariai dirbdavo, valgydavo ir miegodavo. Dabartiniame rytų Sibire, o prieš 60 metų ir Lietuvoje, visa šeimyna sutildavo gryčioje, tik dalis klėtyje nakvodavo.

Padavimas sako, kad šv. Šeimynėlė: Jėzus, Marija ir Juozapas, turėjo šeimos vieną kambarį, padalytą į dvi nelygias dalis: didesnioje dalyje buvo šv. Juozapo stalius dirbtuvė; joje šv. Šeima valgė ir dirbo ir miegojo. Mažesnioje patalpoje, kurią skyrė nuo pirmosios duonai kepti pečius su virtuvės židiniu, gyveno švč. Marija.

Ir Viešpats Jėzus, gyvojo Dievo Sūnus, buvo klysnus savo globėjui šv. Juozapui ir nekalčiausiai savo motinai švč. Marijai.

Gyvenimo pavyzdys

Šv. Šeima gyveno vargingai. Ir žmonių dauguma gyvena vargė. Tad šv. Šeimos gyvenimas pasidarė pavyzdys žmonių daugumai, beveik visiems, ypač ryškiosios dorybės. Šv. Povilas laiškė pataria Kolosiečiams (o kartu ir mums) apsilvkti nuo širdies užuojautos, gerumo, nuolankumo, romumo, kantrybės rūbu. Pakeškite vieni kitus, ir vienas antram atleiskite, jei kas turi ką nors prieš kitą. Kaip Kristus jus atleido, taip ir jūs atleiskite. Bet, svarbiausia, tesupa jus meilė, kuri yra tobulumo ryšys. Tiesiepatauja jūsų širdyse Kristaus ramybė. Juk esate į ją pašaukti, sudarydami vieną kūną. Būkite dėkingi. Gausiai te gyvena jumoje Kristaus žodis. Mokykite ir išpildite vieni kitus, panaudodami visą šimintį. Dėkingai ir iš širdies giedokite Dievui psalmes, himnus ir įkvėptas giesmes. Ką tik darote žodžių ar veiksmų, visa darykite Viešpaties Jėzaus vardu, dėkodami per jį Dievui Tėvui“ (Tes. 3, 12-17).

K. A. M.

DR. PAULINA KALVAITYTĖ-KARVELIENĖ

Gyvenimo vingiais

(34)

STEPONO DARBOVIETĖS

Turėdama laisvo laiko, megzdavau margas pirštines. Tų pirštinių per pirmuosius dvejus metus numezgiau gal apie 150 porų. Jas išdalydavau Kalėdų proga.

Steponas buvo susirūpinęs darbą gauti. Neišsipildė jo viltys, kad mudviem ar bent jam bus numatytas koks nors apmokamas užsiėmimas. Jo artimieji nesiskubino čia padėti jam susirasti darbo, o jis pats, nemokėdamas kalbos, negalėjo susieškoti. Pagaliau pusbrolis Jonas Karvelis nuvežė jį į tą fabriką, kuriame tuomet dirbo, ir Steponas tikrai pradėjo dirbti su šluota.

Fabrikėlis buvo tolokai nuo Jokūbo namų, todėl pradžioje reikėjo meilintis Jonui, kad paimtų kartu su savim. Vėliau Steponas susirado bendrai kelionei senąjį ateivį lietuvi.

Darbas ir aplinkuma Steponui buvo neįprasti, todėl sunkūs. Jis pats, kaip ta šluota jo rankose, buvo nuolat stumdomas. O patvirkę bendradarbiai nepagailėdavo ir pašaipų.

Pirmojoje darbovietėje Steponas dirbo ligi 1948 m. gegužės mėn. Kadangi čia buvo per sunku, tai Katrynos svaivis padėjo jam gauti darbą „General American“ autobusų fabrike. Čia jis gavo dažytojo darbą. Darbas buvo nesunkus, tačiau pavojingas sveikatai dėl dažų nuodų. Šiame fabrikelyje išdirbo apie metus ir 1949 m. vasarą buvo atleistas sumažėjus darbu.

Pabuvęs porą mėnesių be darbo, buvo priimtas į plieno liejyklą mechaniko padėjėju sunkiam darbui. Po to tepė mašinas, dar vėliau gavo darbą prižiūrėti elektros variklius (dinamo). Čia jau teko dirbti pamainomis, darbas susijęs su pavojais, bet pamazū jis išmoko, įprato ir dabar tebedirba.

Pirmieji dveji ar treji metai mudviejų gyvenimo Harbore buvo lyg ir vaišių metai. Vaišės būdavo rengiamos didžiųjų švenčių proga, gimtadienių ir kitomis šventinėmis progomis. Tos vaišės kartodavosi kasmet, atrodo, kad žmonės čia labai mėgsta svečiuotis ir palaiko glaudžią draugystę.

Ilgainiui ta tradicija keitėsi ir nyko, ypač kai kuriems seniesiems mirus. Vasaros metu dar buvo ruošiamos vaišės Jokūbo ir Jono Karvelio vasarnamyje, apie 60 km nuo Harboro, prie Michigano ežero. Bet 1957 m. Karveliai tą vasarnamį pardavė, tai taip ir pasibaigė iškylas.

Didesnio masto iškylas dar kasmet būdavo ruošiamos iš Čikagos šv. Kazimiero kapinės gegužės 30 d. Tą dieną kiekvienas puošia savo artimųjų, giminių ir bičiulių kapus. Po pamaldų visi rinkdavosi šalia kapinių esančiam Vytauto daržui ir pikniką ir čia vaišindavosi daugiausia iš namų atsivežtomis gėrybėmis.

Gruodžio mėn. pradžioje Katryna surado mudviem dviejų kambarių butelį — kambarį su virtuve. Apskritai butelis buvo neblogas. Namų savininkas, senas ateivis lietuvis, fabrikos darbininkas, buvo rūpestingas žmogus. Jeigu reikėdavo ką nors sutvarkyti, atlikdavo nedelsdamas. O šeiminiškė tikrai buvo gera moteriškė. Gegužės mėn. persikėlėm pas Katrynos motiną. Čia buvo 3 nemaži šviesūs kambariai. Toje pastogėje išgyvenome ligi 1956 m. pradžios, taigi beveik pilnus 8 metus.

Pirmaisiais mudviejų čia gyvenimo metais Steponas laisvalaikiais rašinėdavo laiškus ir siųsdavo siuntinėlius liksiems Vokietijoje bičiuliams ir vykdė toliau dar tremtyje pradėjusius giminių ir draugų paieškovimus. Tų jo paieškovimų dėka ne vienas šičia surado savo gimines ir draugus.

1949 m. Amerikos vyriausybei pravėrus plačią duris įvažiuoti, Steponas gavo naują darbą ir rūpesčių. Vokietijoje buvę likę mudviejų giminių ir bičiulių, kuriems reikėjo padėti. Teko ieškoti žmonių, šios šalies piliečių, kurie duotų garantijas. Tokių žmonių nelengva buvo rasti.

Mudviejų laimei, Katryna pasirašė garantijas, rodos, 3 šeimoms, vieną davė M. Šlenys, o dar vieną ar dvi Steponas išrašė savo pusbrolio Jono vardu.

Atvykusiems darbo susirasti taip pat rūpinosi Steponas. Jis surasdavo įtakingų savo bičiulių, kurie tą darbo reikalą sutvarkydavo.

Steponas įsitraukė ir į visuomeninį darbą — buvo išrinktas į Balso 95 skyriaus valdybą, kurioje dirbo bene 3 metus. Paskui pakartotinai buvo renkamas į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Harboro skyriaus valdybą.

IR AŠ GAUNU DARBĄ

Ligi 1950 m. liepos mėn. gyvenau iš Stepono uždarbio. Eiti dirbti į skalbyklą ar siuvelyklą bijojau — neturėsiu, sakau, pakankamai jėgų, o imtis savo specialybės darbo neturėjau (ir neturiu) teisės. Tiesa, Harboro miestelio gydytojas sakė kartą, kad išimties keliu, gal būt, mane atleistų nuo pareigos lankyti vėl universitetą ir duotų teisę laikyti egzaminus pasipraktikavus ligoninėje. Tačiau nesiryžau. Man atrodė, kad, būdama daugiau kaip 60 metų amžiaus, nebepajėgsiu nei praktikos atlikti, nei egzaminams pasirengti. Be to, įsigijus praktikos teisę, nelengva bus ją pasinaudoti, nes kabinetui įrengti reikia nemaža lėšų, o aš, išdirbusi tik rentgenologijos srityje apie 26 metus, nuo bendrosios medicinos praktikos buvau nutolusi. Žinoma, iš bėdos gal būčiau gavusi kokią vietelę ligoninėje.

Steponas ir Katryna nekartą ragino mane pamėginti šiaip gauti kokią apmokamą darbą vietos li-

goninėje ar gydytojų poliklinikoje. Tačiau dėl menko anglų kalbos mokėjimo tai raginimą praleisdavau negirdomis. Bet 1950 m. pavasarį dr. Jenkino žmona pasiūlė man dirbti prie jos vyro jo privačioje įstaigoje. Labai apsidžiaugiau ir sutikau pamėginti. Dirbti pradėjau birželio mėn. gale. Mano darbovietė buvo Čikagos pietvakarinėje pusėje. Savo ištaigai daktaras turėjo 5 kambariukų patalpą. Tuose kambariuose buvo įrengti du Rentgeno aparatai ligonių peršvietimams ir dar smulkių laboratoriniams tyrimams reikmenų ir pusėtinai geras mikroskopas.

Aš tikėjau, kad daktaras paskirs man kokią specialią užduotį. Tačiau bent metus išbuvau toli nuo ligonių. Man leido tik peršviesti vieno kito ligonio plaučius, padaryti keletą diatermijos taikymų, porą medžiagos apykaitos tikrinimų ir „pabovyti“ vieną kitą ligonį. Vėliau mano darbas pagyvėjo, nes daktaras pavedė man ligonių registraciją ir jų parengimą apžiūrėti — patikrinti pulsą, kraujo spaudimą, temperatūrą, be to, turėjau išvirkšti ligoniams vaistus, vykdyti laboratorinius ir medžiagų apykaitos tikrinimus ir diatermijos veiksmus. Rentgeninius peršvietimus vykdėdavo daktaras pats, nes geriau pačiam matyti ekrane ligos padarytuosius pakitimus organuose, negu kito asmens stebėjimo aprašymus, o ir ligoniams labiau patinka, jeigu pats daktaras žiūri.

Oficialioje atskaitomybėje aš buvau registratorė. Algos gaudavau pradžioje 40 dol. savaitėi, iš kurių, atskaičius mokesčius, likdavo 34 dol. su centais. Vėliau daktaras pakėlė atlyginimą ligi 42 dol. 50 ct. savaitėi. Tuomet jau gaudavau į rankas 36 dol. su centais. Pradžioje dirbau 5 dienas savaitėje. Vėliau daktaras perėjo prie 4 darbo dienų. Tačiau savaitinės algos man nesumažino.

Daktaras buvo gero būdo žmogus, ramus ir suvaldąs. Per 6 metus man nė karto pikto žodžio nepasakė. Jo pacientai daugiausia buvo lietuviai, senieji ateiviai ir jų vaikai. Pirmieji noriai ir neblogai kalbėjo lietuviškai, o jaunosios kartos dauguma dar noriai ir gana gerai kalbėjo savo tėvų kalba. Visai nekalbančių lietuviškai pacientų buvo gal apie trečdalis. Tai daugiausia airiai, bet taip pat keletas šeimų lenkų, vokiečių ir italų kilmės.

Į darbą važinėti tekdavo autobusais apie 20 mylių (apie 32 km) į vieną galą. Kelionė užtrukdavo 1,5 - 2 val., taigi autobusuose tekdavo praleisti kas dieną 3-4 val., o darbovietėje neretai 9 val.

Ši tarnyba man buvo tikra Apvaizdos dovana, nes darbui nebuvo reikalinga nei fizinio, nei moralinio įtempimo, taigi darbas mano amžiui pakeliamas. Be to, jaučiau malonumą, kad galii užsidirbti sau pragyvenimui. Dabar dėl to buvusio darbo gaunu socialinio draudimo pensiją — 81 dol. mėn. Važinėdama į darbovietę ir šiaip nuvykdama į Čikagą įvairiomis progomis, laisvomis nuo darbo dienomis turėjau progos šiek tiek susipažinti su šio didmiesčio pietine dalimi ir dalinai su centru.

(Bus daugiau)

A. GRICIAUS UŽSIMOJIMAI

Augustinas Gricius, vyresniojo karto tebeprisimenamas Pivošos vardu (toks jo, kaip humoreskų rašytojo, buvo plunksnavardis), dabar jau baigėjas septyniadesimtųjų metų ir neseniai ilgokai pakankintas ligos, sakosi vis dėlto parengęs išleisti savo senųjų raštų (anot jo, kiek atšviežintų) rinkinį. Be to, sakosi noris rašyti atsiminimus apie Vairgantą, Kazį Binį, Kazį Puidą ir straipsnį apie tai, kaip kas supranta tėvynės meilę. Tas straipsnis turis būti pokalbis (esamose sąlygose, tur būt, monologas) su nuotraukų albumą bevartant prisimenamais kūrybos draugais, kurie likimo ar karo tapę „išnešti“ į užsienį.

(E)

PASAULIS APLINK MUS

BRITANIJOS PROFESINĖS SĄJUNGOS

Neseniai net V. Vokietijos finansų ministeris Strausas užkabino Britanijos profesines sąjungas. Girdi, jeigu mes irgi tokias turėtume, tai būtųme tokie pat prapuo-les, kaip ir britai.

Iš tikro Britanijos profesinių sąjungų, galima sakyti, niekas nė negina. Priešingai, tiek spaudoje, tiek ir įvairiuose pokalbiuose britai mėgsta reikšti nepasitenkinimą jomis, o ypač visokiais neoficialiais streikais, kuriais pridaro ma nuostolių ir kraštui ir patiems darbininkams.

Profesines sąjungas gina tik jos pačios, o retais atvejais ir vienas kitas laikraštis isterika pavadina visus puolimus. Štai ir dabar, kai vyriausybė siūlo vieną po kito naujus projektus, kaip turėtų būti tvarkomi darbo santykiai, vienas laikraštis iškėlė idėjų palyginimą. Sako, Britanijoje tūkstantis darbininkų kas metai dėl streikų nedirba 184 dienas, o JAV — 934 dienas.

Tai išeitų, kad JAV padėtis yra 5 kartus blogesnė. Tačiau Britanijoje jau keliolika metų apie tai kalbama, tik nebuvo kam ką nors daryti. Būdamai valdžioje, konservatoriai nediršo imtis tvarkyti profesines sąjungas, nes jos būtų, tur būt, vieningai sukilusios net ir tuo atveju, jei reformų projektai būtų net pakenčiamai atrodę. Mat, konservatoriai jau vien iš tradicijos yra ne darbininko, o darbdavio pusėje. Net jeigu iš tiesų šiandien taip ir nebebūtų, tai tradiciją sunku sulaužyti.

Dėl to išspręsti visus tuos darbo santykius tenka šiandien darbiečiams. Jie gi socialistai, darbininkai irgi daugiau linke į socializmą. Vadinasi, tokiam tokį tinka tvarkyti. Šitai ir daroma nuo pat pirmųjų dienų, kai tik darbiečiai atėjo į valdžią ir ryžosi aptvarkyti krašto ūkį. Iš pradžių to tvarkymo buvo ėmėsis ministeris Brownas. Dabar į visokius tos srities projektus visą savo energiją sudeda ministrė Castle. Ji pasiūlė profesinių sąjungų įstatymą. Ji dabar paskelbė savo pasiūlymus dėl streikų. Kol kas tam jos pasiūlymui ir profesinės sąjungos ir darbdaviai priešinosi. Pagal pasiūlymą rimto streiko atveju turėtų būti 4 savaitės laukiama — atsišaldymo laikas; kai kuriais atvejais turėtų būti balsuojama. Darbdaviai taip pat būtų įpareigoti be pagrindo nemėtyti darbininkų, pripažinti prof. sąjungas, registruoti visus susitarimus su darbininkų atstovais.

Darbo santykiams prižiūrėti sudaroma komisija, kurios vadovu numatytas ligšiolinis prof. sąjungų vyriausiasis galva —

gen. sekretorius Woodcockas, o tai reikėtų, kad vyriausybė ryšis vykdyti reformas.

NEPAJUDINAMASIS

Dar prieš perimdamas pareigas, prezidentas Niksonas numatė ir sutarė, kas bus jo ministrai ir visokie aukštieji valdininkai. Taip, tokiais atvejais keičiami ir aukštieji valdininkai.

Tačiau vieną aukštą valdininką ir jis palieka savo vietoje — FBI direktorių Edgarą Hooverį. Kol kas sakoma, kad Hooveris paliekamas tik metams, bet spėjama, kad ir po metų prezidentas nelies jo. Tvirtinama, kad prezidentai ir artimieji jų patarėjai ne visada būna patenkinti Hooveriu, bet nediršta jo pašalinti. Hooveris jaučiasis lygus ministeriams ir noris teturėti reikalų tik tiesiogiai su Baltaisiais Rūmais, o ne su teisingumo ministerija, kurios dalis yra FBI. Kai Robertas Kennedys buvo teisingumo ministru, tai jis norėjęs parodyti Hooveriui, katras iš jų yra viršininkas. Ir vieną ir kitą kartą jis įsakęs Hooveriui prisistatyti, bet tas tol nesirodęs, kol teisingumo ministeris pats nepaskambinęs ir žodžiu nepateikęs reikalavimo.

Hooveris esąs privilegijuotas aukštas valdininkas. Niekas nesiginčijęs su juo, kai jis padidinęs savo įstaigos išlaidų sumas. Niekas nesiraukęs, kai jis motyvuojas savo reikalavimus duoti daugiau pinigų didėjančių nusikaltimų skaičium, nes Hooveris yra tiesiog įkūnijimas Amerikos kovos su komunizmu viduje, tos kovos pats vyriausias atstovas.

Vadovaudamas organizacijai, kuri kovoja su visokiais nusikaltimais, Hooveris yra geriausiai pasiruošęs antikomunistas, iš pagrindų studijavęs Marksą, Engelsą, Leniną ir kadaise gyvavusio Trečiojo internacionalo veiklą. „Šios doktrinos gresia visuomenės laimei, kiekvieno asmens saugumui ir kiekvienų namų ir kiekvieno židinio pastovumui“, sakė jis. „Komunizmas yra didžioji mūsų laikų grėsmė. Šiandien jis gresia pačiai mūsų vakarietiškoji civilizacijai“.

To įsitikinimo jis tebesilaiko ir pagal jį derina FBI veiklą.

PAKANKAMI KIEKIAI KARIUMENĖS

Pagal didžiulį L. Tolstojaus veikalą „Karas ir taika“ Sov. Sąjungoje pastatytas didžiulis filmas, kuris jau pradėdamas rodyti Londone. Visam tam filmui pamatyt reikės 6 ir pusės valandų laiko.

Filmą statant buvo panaudota 7.000 kar-

(Atkelta iš 1 psl.)

ir tada vargu būtų galima pateisinimą surasti. Bet šičia nebuvo nieko skubaus. Pagrindinis susitarimo tikslas buvęs pajudinti iš vietos draugystės su Sov. Sąjunga sutarties reikalą. Šis įstatymas, pagal sir Beamish žodžius, yra pasmirdęs viso susitarimo mazgelis, kurio smarvė neįveikia išsiklaidyti ore. Čia jis prisimena atstovo Wood žodžius, kaip viskas nesiderina su Čekoslovakijos įvykiais, taip pat su Jano Palacho mirtimi ir kitų studentų bandymais susideginti.

Kalbėdamas apie sutartį su sovietais, kaip teisingumo priemonę, jis sutinka tiek, kiek tai susiję su pastangomis atsilyginti nukentėjusiems dėl nusavinimų britams sovietų okupuotuose kraštuose. Bet jei tas svarstomasis įstatymas ir susitarimas yra praktiški, tai vis tiek gerokai supuvę ir neteisingi. Sir Beamish net suabejoja įstatymo praktiškumu, jei iš blogo darbo norima išsunkti ką nors gera. Visi įstatymai palieka kokių neregų pasekų, tiek turto nuosavybės klausimus sprendžiant, tiek pripažįstant naujas teritorijų sienas. Neteisėtai ir jėga pasiremiant Sov. Sąjungos įvykdymas Estijos, Latvijos ir Lietuvos prisijungimas Britaniją pastato irgi į keblią padėtį. Tai nėra joks pateisinimas nesisikaityti su priimtaisiais tarptautinės teisės dėsniais ir panaudoti Baltijos valstybių priklausinius atsilyginti, ką sovietai skolingi britų piliečiams ir ką Sov. Sąjunga atsiskaitytų. Įsivaizduokite, sakė sir Beamish, koks triukšmas būtų kilęs parlamente, jei toks įstatymas būtų buvęs pristatytas 1940 m., tada, kai tik sovietai okupavo tuos kraštus, arba 1941 m., kai vokiečiai juos okupavo. Nuo to laiko teisinė padėtis nepasikeitė, tačiau „mes dabar esame prasmėniti, kad tasai praėjęs metų tarpas nuo ano meto, kai trys draugiški kraštai, žiauriai peštukų kaimynų sugniuždyti, buvę pagarbos verti ir priimtini, beliko

dų ir kalavijų, arti 17.000 rankinių granatų, daugiau kaip 20 tonų parako, daugiau kaip 100.000 tonų žibalo dūmams ir liepsnoms sudaryti vaizduojant mūšius.

Be to, darant Borodino mūšio nuotraukas, dalyvavę apie 120 tūkstančių karių. „Guardian“ pasidarė juoką. Matai, sako, tiek daug karių buvo užimta filmuojant Borodino mūšį, bet Sov. Sąjunga vis dėlto sukrapštė pusmilijonį karių Čekoslovakijai užimti!

S. Baltaragis

Seriją paruošė E. Ilinis

ŽVALGYBOS VORATINKLIUOSE

(4)

MATA HARI

Rašant seriją apie žvalgybą ir agentus, beveik nepadoru būtų neužsiminti apie Matą Harį. O iš tiesų toji garsioji gražuolė ir agentė visiškai jau nebuvo tokia gabi ir sumani žvalgybininkė, kaip romantiškos legendos ir laki žurnalistų vaizduotė įtaigoja. Žvalgybos istorijoje ji teuzima labai, palyginti, nereikšmingą vietą, bet ji buvo graži moteris, žavinga, įdomi, vyrams labai patraukli, už šnipinėjimą buvo sušaudyta, vadinasi, istorija romantiška... Pabandykite atskirti legendą nuo tikrovės. Margaretha Gertruida Zelle gimė 1876 m. Leeuwardene. Jos tėvas buvo kepurininkas, ir galimas dalykas, kad jo gyslose tekėjo šiek tiek indonezijos kraujo. Olandijoje tai gana įprasta, nes olandų kolonistai Tolimuosiuose Rytuose maišydavosi su vietiniais gyventojais. Kiekvieno atveju, Gerdos — kaip ji buvo vadinama — veido bruožai buvo truputį rytietiški.

Kai keturiolikmetė Gerda atsikelia gyventi į Amsterdamą, ji atrodo bent trejais metais vyresnė, ir išryškėja dėl pagrindinių jos bruožai — ji yra labai patraukli vyrams ir pati jaučia didelį patraukimą jiems... 17 m. amžiaus ji įstoja į mokytojų seminariją, bet turi pasitraukti, kai seminarijos direktorius ja susižavi. 18 m. amžiaus Gerda susipažįsta su kapitonu Rudolfu MacLeodu, škotų kilmės olandų karininku.

Kultūringas, santūrus, rimtas karininkas ir karštakraujė Gerda netrukus susituokia. Jiems gimsta sūnus, vėliau dukterė, tačiau apie tikrą šeimyninę laimę negali būti kalbos. Gerda yra nepaprastai išlaidi ir mėgsta vyrų draugiją. Nebūtina savo nuosavo vyro. Vaikais ji beveik nesirūpi, išsisos valandom kažkur dingsta, ir vyras nežino, kur ji yra.

1899 m. šeima persikelia į Sumatrą, anuomet dar Olandijos koloniją. Čia miršta sūnelis, dėl ko Rudolfas labai pergyvena, o Gerdos elgesys tegali būti apibūdinamas psichologijos vadovėlių išsireikškimu — nimfomanija. Bendras gyvenimas pasidaro nebeįmanomas, ir, 1902 m. grįžę į Olandiją, jie išsiskiria. Dukrėlė lieka pas vyrą, o Gerda laimės ieškoti išvyksta į Paryžių.

Paryžiuje jai per daug nesiseka. Ji dirba kaip modelis, nuoga pozuotoja, kurį laiką tarnauja prabangiuose viešuosiuose namuose. Pasidaro šokėja kabaretuose. Privatuose subvimuose ji šoka neapsirengusi. Istorija iš ties gana banali. Patraukli, neperdaug skaisči moteris, didmiestis ir panašiai... Ir Gerda tikriausiai savo dienas būtų užbaigusi kaip pavargusi rūbininkė arba tualetu prižiūrėtoja, jeigu nebūtų gimusi Mata Hari...

ŠVENTYKLOS BAJADERĖ

— Ji gimė Malabaro pakrantėje. Tėvas buvo brahmanų šventasis, o motina bajaderė — šventyklos šokėja. Jai buvo duotas vardas Mata Hari — Rytmečio Akis. Ir ji pasekė motinos pėdomis ir tapo bajaderė. Ji pirmą kartą šoko Kanda-Swany šventykloje 13 metų amžiaus...

Šitaip Matą Harį Guimeto muziejuje rinktinei publikai pristatė barzdotas rytietis, atseit, brahmanų šventikas. Pats šokis buvo maždaug tai, kas šiais laikais būtų vadinama strip-tyzu, atseit, palapsniū nusilukštenimu. Toji bajaderiška pasakaitė, aišku, tebuvo reklaminė priemonė ir grynas prasimanymas, nes Mata Hari ir buvo Gerda MacLeod, gimusi Zelle. Įdomiausia, kad Paryžiaus spauda tą reklamą pasakaitę prarijo nė neužspringusi, ir net Rytų žinovai neatkreipė dėmesio, kad Gerda šoko javietiškus šokius, nors sakėsi gimusi „Malabaro pakrantėje“, atseit, Indijoje, kai „Kanda-Swany“ šventykla juk yra Ceilone...

Kitaip sakant, Gerda pagaliau padarė karjerą, išvirto į varietės artistę Matą Harį ir susilaukė teigiamo Paryžiaus spaudos įvertinimo bei publikos pritarimo. Tapusi garsenybe, Gerda neatsisakė savo pomėgio vyrams. Tik dabar jos draugu, o paprastai išsireikškus — meilužiu, tarpe matome garsenybes: ministrus, generolus, pramonininkus ir net Paryžiuje apsilankančius monarchus. Jei ji būtų gyvenusi bent 40 metų vėliau, jai tikriausiai būtų buvęs pasiūlytas Hollywoodo kontraktas.

Kai Matos Harės populiarumas Paryžiuje pradėjo atslūgti, Gerda gastroliavo kituose Europos miestuose ir pagaliau atsidūrė Berlyne, kur ji vėl susilaukė didžiulio publikos pasisekimo ir kur...

AGENTĖ H 21

Berlyne Gerda vėl iškilo kaip populiari kurtizanė — jos intymų draugų tarpe minimi įžymūs vokiečių vyrai, politikai, kariniai, net princas Vilhelmas. Ji taip pat buvo užverbuota dirbti vokiečių žvalgybai, ir jai buvo duotas numeris „H 21“.

1914 m., kai prasidėjo Pirmasis pasaulinis karas, Gerdai buvo 38 metai amžiaus, ir jos šokėjos karjera jau buvo baigta, tačiau jos romantiškieji nuotykiai vis dar buvo gajūs. Tris dienas prieš karą paskelbimą ji pietavo elegantiškame Aldono viešbutyje kartu su Berlyno policijos viršininku von Jagowu ir iš jo gavo 30.000 markių. Žinoma, kad Jagowas buvo vienas iš jos „draugų“, tačiau tokios didelės sumos „už draugystę“ jai jis nebūtų dovanojęs...

Gerda grįžo į savo tėvynę Olandiją, kuri Pirmojo karo metu buvo neutrali. 1915 m. pabaigoje ji nuvyko į Paryžių ir pasisiūlė dirbti Deuxieme Bureau (prancūzų žvalgyba). Paklausta kodėl, ji atsakė: „Aš myliu Prancūziją, ir, be to, man reikalingi pinigai“... Prancūzai ją įdarbino, bet nepasitikių ir sekė. Ji buvo pasiūta į vokiečių okupuotą Belgiją, kur vokiečiai netrukus suėmė prancūzų slapta agentą, kurį galėjo išduoti Mata Hari. Prancūzų įtarimas padidėjo.

Ji išvyko į Madridą, kuris karo metu buvo pilnas prancūzų, britų, vokiečių žvalgybininkų. Čia ji kreipėsi į vokiečių žvalgybos karininkus. Jie atsiklausė Berlyno Prancūzų žvalgyba telegramą išsifravo: „Agentas H 21 Madrid. Tarnauja prancūzams. Nori nurodymų ir pinigų“. Berlynas liepė išmokėti 15.000 frankų.

Paryžiuje Gerda buvo suimta. Karo lauko teismas ją nuteisė mirties bausme už šnipinėjimą priešui karo metu.

Vokiečiai po karo griežtai paneigė, kad ji jiems dirbo, kas, žinoma, dar nieko nereiškė. Tačiau vėliau ir prancūzų Deuxieme Bureau valdininkai pripažino, kad Mata Hari, arba Gerda Zelle, nors ir buvo vokiečių apmokama, bet rimtos žalos Prancūzijai nepadarė. Ir žvalgybos istorijon ji įėjo ne todėl, kad būtų buvusi gera agentė, bet kad garsį kurtizanę.

(Bus daugiau)

tiktai laikas! Man tai nei garbinga, nei primtina. Mes pakartotinai esame davę vyriausybei progą aiškiai pasakyti Baltijos valstybėms ir pasauliui, kad Britanija yra pasiryžusi visiškai atsiskaityti už Baltijos kraštų priklausimus, kai tie kraštai atgaus nepriklausomybę, ko mes visi tikimės“.

Priminęs, kad buvo prašyta tuo atsilyginti klausimu žodinių patikimų, kad buvo suilyta įrašyti tai įstatymai ir kad vyriausybė nesutiko, teisdinamasi, kad nepriklausomų Baltijos kraštų vyriausybės tam tikra prasme atsakingos už 1940 m. įvykius, tarytum ne sovietų spaudimas, o vyriausybės dar būtų galėjusios būti atsakingos už savo veiksmus, kai iš tiesų ten jau sėdėjo marionetės, sir Beamish nurodo, kad britai šįkart ne Baltijos kraštų priklausinius gina, bet veikia, kaip Sov. Sąjungos bankininkai, tvarkydami jos skolas ir pagal jos įsakymą. Jeigu vyriausybė nebūtų davusi griežto ir aiskaus patikimo, kad tas susitarimas ir įstatymas nereiškia žingsnio į de jure pripažinimą, Baltijos kraštų gyventojai ir pabėgėliai turėtų rimto pagrindo susirūpinti ir reikšti nepasitikišimą.

Sir Beamish išvada: balsuodamas jis jaus pyktį ir gėdą. Įstatymas blogas, su daugybe blogybių, moraliskai neaptingamas. Jis pasisakė nieko bendra nenoris turėti su tokiu įstatymu.

Atstovas Douglas Dodds-Parker irgi priemen, kad jeigu įstatymas bus priimtas be jokio mosto, tai bus blogai supratas tuose kraštuose, kurių reikalus jis paliečia. Įstatymas pateikiamas blogu laiku. Kas gali pasakyti, kad tie kraštai nebus laisvi ir nepaprastų, kas jiems priklauso? Kraštai juk dingdavo ir vėl iškilavo. O kai dėl laiko, tai kokios bebūtų buvusios aplinkybės anuomet, kai ministeris pirmininkas prieš porą metų pasirašė susitarimą su Kosyginu, 1968 m. rugpjūčio įvykiai galėjo paskatinti vyriausybę truputį dar palaukti bent tol, kol bus matyti, kas darosi Vidurio Europoje.

Douglas Dodds-Parker dar atkreipia dėmesį į tą pusmilijonį. Dėl jo pasekretorius jam neatsakė, kol įstatymas buvo svarstomas komitete. Esą sakoma, kad komitete buvę prikaltė gana aštriai apie ministerį pirmininką, kuris iššvaistęs tą pusę milijono svetimų pinigų. Iššvaistęs jis be jokio aiškesnio pagrindo. Pasekretorius buvęs klausas, kaip čia ministeris pirmininkas švaistėsi taip lengvai, duodamas kyšį iš tų pinigų, kurie nepriklauso britams.

Atstovas Maxwell-Hyslop taip pat reiskia nepasitenkinimą įstatymu. „Gal tie kalbantieji kraštai tik laikinai yra užimti Rusijos“, sakė jis. „Šitaip jau yra buvę istorijoje. Lenkija įvairiais laikais kaip tauta buvo dingusi istorijoje ir vėl iškilusi; o Lietuva savo metu yra buvusi didžiulė karinė Europos galybė. Ar mes turime darytis prielaidą“, kalbėjo jis toliau, „kad tos valstybės jau dingo visiems laikams vien tik dėl to, jog vyriausybė, remdamasi parlamento autoritetu, nori padaryti tokį dalyką, už kurį, jei ji padarytų bet kuris pilietis, jis būtų siunčiamas į kalėjimą, kaip atlikęs suktybę. Jei koks nors šio krašto pilietis, turis trečiosios šalies jam patiktų pinigų kuriam nors specialiam tikslui, sakysim, pasaugoti, padarytų be savininko sutikimo tai, ką vyriausybė prašo įgaliojimo padaryti, tai jis būtų nuteistas už apgavystę ar už išėkvotimą ar už abu tuo dalykus.“

Pakaltinęs vyriausybę jau ne vienu panašiu veiksmu, jis išvedžiojo šitaip tą aptariamąjį atvejį: „Čia dar vienas atsitikimas. Kadangi tie trys maži kraštai, kurių kiekvieno nepriklausomybė buvo patikrinusi Sov. Sąjunga savo pasirašytomis įvairiomis sutartimis, šiuo metu yra nepajėgūs apginti savo nuosavybės, Didž. Britanija — na, Britanija, kurią valdo dabartinė administracija — pradeda dalyti, kas jiems priklauso ir kas buvo padėta šiame krašte tiksliai ir vien tiksliai tuo sumetim — pasaugoti jiems tuo atveju, jei tuos kraštus užimtų Rusija ar Vokietija. Šitaip ir atsitiko. O kas gi dabar daroma? Įpėdiniai anos administracijos, kuri, neturėdama jokių piktų sumanymų, priėmė pinigus, dabar atiduoda juos trečiajai šaliai, parodydama blogą valią, ir prašo parlamentą tvirtinti tą negarbingą veiksmą. Tai gėdingas dalykas“.

Paskui atstovas Maxwell-Hyslop įrodinėjo, kaip tokie veiksmai atsilieps į pasitikišimą Anglijos Banku, išpėdamas vyriausybę, kad to šiandieninio nutarimo pasekos ilgai bus jaučiamos. Jis kritikuoja įstatymo redakciją, kuri esanti neaiški. Kodėl gi taip padaryta? Ar iš gėdos? Ar dėl to, kad ir dabar tebeprapažįstamos tų trijų kraštų Londone esančios misijos? O kartu dar prideda paaiškinimą, kad viso to reikalo kūrėjas yra, aišku, ne pasekretorius, bet ministeris pirmininkas, kuris norėjęs jaustis geras ir malonus, kai lankėsi Kosyginas. Jis norėjęs ką nors duoti, kad pamatytų šypseną Kosyginu veide. Ministeris pirmininkas bus galvojęs, kad ką gi geresnio jis galėtų atiduoti, jei ne nuosavybę to, kuris nėra davęs jam leidimo ir

kuris yra nepajėgus sustabdyti jo. Kokia, esą, tai yra apgalvėta apgavystė!

Atstovas sir J. Foster sako, kad šis kraštas nepripažįsta tų trijų kraštų okupacijos, nepripažįsta bankų nusavinimo juose ir nepripažįsta, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė būtų de jure tų kraštų vyriausybė. Dabar norimieji išdalyti tų kraštų priklausinius nėra sovietų teritorijoje. Jeigu Britanijos vyriausybė nori išdalyti tuos priklausinius šiame krašte gyvenantiems ieškovams, niekas negali jos sustabdyti. Bet už tai nebuvo ko duoti sovietų vyriausybei pusės milijono. Kaip tą pusmilijonį pateisinti? Pasekretorius sako, kad tuo norima išvengti, jog neoutų reikalaujama per tarptautines institucijas. Jeigu okupacija nepripažįstama, jeigu nusavinimas nepripažįstamas ir vyriausybė nepripažįstama, tai negali būti ieškoma per tarptautines institucijas. Jeigu pasekretorius sakytų, kad konservatorių vyriausybė buvo užsimojusi tai padaryti, tai konservatoriai būtų klydę. „Nesamomė yra tartis su vagim“, sakė toliau sir J. Foster, „kad jis nekels ieškinio tam asmeniui, kurio namus jis apvogė, ir kad dėl to į vagies rankas nepakliuvusi nuosavybė gali būti išdalyta. Buvo bandoma sakyti, kad jeigu mes pradiuoginsim sovietus 500.000 sv. kščių ar arbatpinigiais, tai jie gali būti linke sudaryti su šiuo kraštu draugystės sutartį. Bet tai gi nieko neverta. Tikrai neverta 500.000 sv.“

Tas atstovas sakosi nusivylęs vyriausybės atstovo pasakymu, kad tebuve galima pasirinkti: arba susitarti su sovietų vyriausybe, arba sėdėti ant aukso ir nedalyti jo ieškovams. Dabar vyriausybės atstovas jau kalbėjęs tik apie vieną galimybę. Bet esanti klaida griebtis turto, kuris sovietų vyriausybei nepasiekiamas ir į kurį ji neturi teisių, paimti iš jo pusę milijono ir atiduoti už nevertingą sutartį, kuri nieko neduoda šiam kraštui ir kuri sako, kad sovietų vyriausybė nebekels ieškinio šiam kraštui, kai iš tiesų nėra šįkart tokio ieškinio, kurį galima būtų išieškoti. Daugeliui žmonių galima būtų dalyti pinigų vien tik už tai, kad jie nekels mums ieškinio. Jeigu jie neturi ieškinio, tai mielai įsidėtų kišenėn pinigų ir sakytų, kad nekels ieškinio.

Įrodinėdamas, kad ta sutartis nevertinga, sir J. Foster blogiausiai dalyku laiko tą skubų pusmilijonio išmokėjimą. Parlamentui nebuvusi duota proga nesutikti duoti tuos pinigus. Tie pinigai galėję būti išdalyti britams, kurie 30 metų laukia.

Atstovas sir William Teeling pasisako už vyriausybės priemones. Dėl pusmilijonio nesą ko tiek plačiai kalbėti — reikia žiūrėti praktiškai. Jis kelia abejonių ir dėl Baltijos kraštų nepriklausomybės — gal tie kraštai atgautų jį, gal neatsiausia. Svarbiausia esą, kad britai ieškova atgautų pinigų.

Atstovas Gordon Campbell pabrėžtinai nurodo reikalą įstatyme atžymėti aukso savininkų teises.

Po to atsakinėjęs pasekretorius Whitlock nurodė, kad sovietai nepripažinę britų pateiktojo 15 mil. svarų ieškinio. Jie pripažinę tik 3 mil. Sovietų 10 mil. sv. ieškiniai pateisinti taip pat nesą Britanijoje tiek padėto užimtųjų kraštų turto. Jeigu nepriklausomos vyriausybės tų kraštų, kurių priklausiniai dabar paimami, pareikštų ieškinius, tai jos turėtų prisiminti ir įsipareigojimus. Britai tada, sako, pareikštų savo ieškinius, kurie būtų didesni, negu dabar paimamieji tų kraštų priklausiniai. Įstatymas, be kita ko, nesą skirtas nusikrauti Baltijos kraštams. Jie galėsių kelti ieškinį. O dabar tie kraštai dingę. De jure pripažįstamų vyriausybų nėra. Sutartys su tais kraštais nebeveikia. Nebeveikia nei tie bankai, nei kiti buvę veiksniai, kuriems priklausė auksas. Jie dabar nebegali būti teisėti savininkai. Dėl to ir buvę nutarta paskirstyti britų ieškovams.

Jo kalbą nutraukia atstovas John Briggs-Davison, norėdamas sužinoti, kodėl be parlamento žinios ir tvirtinimo tai padaryta.

Pasekretorius jam atsako, kad nė nebuvę duotas pažadas be parlamento žinios neparduoti aukso. Jei kas taip aiškina, tai klysta. Britanijos vyriausybė turinti įstatymiską ir moralinę teisę susitvarkyti su Baltijos kraštų priklausiniais. Įstatymas negali būti įrašytas paragrafas, kad tas turtas bus grąžintas, nes tai varžytų būsimąsias vyriausybes. Jei tie kraštai vėl iškiltų ir būtų pripažinti, tai nereiškia, kad jie turės būti laikomi įpėdiniais anų respublikų. Tai gali būti kraštai, esą sovietų įtakoje. O jeigu susikurtų tokios valstybės, kurioms būtų pripažinta teisė į dabar išdalijamus priklausinius, tai britų vyriausybė galėtų palankiai pažūrėti į jų ieškinius.

Atstovas Briggs-Davison dar ir po pasekretoriaus kalbos įrodinėja, kad iš tikrųjų buvęs raštu duotas pažadas be parlamento nutarimo neparduoti aukso. Jis reikalauja paaiškinimų. Tačiau po jo kalbos balsuojama, ir įstatymas priimamas. Tas įstatymas dar eis į lordų rūmus. Ten irgi bus kalbama, bet be teisės tą įstatymą pakeisti.

Europos lietuvių kronika

LONDONAS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES MINĖJIMAS

Vasario 15 d. (šeštadienį) rengiamas 51-asis Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimas Sporto ir Socialinio Klubo salėje (345A Victoria Park Rd., London, E 9). Pasiekama vietovė iš Londono centro autobusais Nr. 6 ir 30.

Programoje dalyvauja Jonas Parulis su sūnumi Petru, Londono Jaunimo „Grandis“, Justas Černis ir jo vedamasis choras.

Pradžia 7.30 val. punktualiai.

Vasario 16 d., sekmadienį, iškilmingos pamaldos Nepriklausomybės šventės proga Lietuvių Bažnyčioje (21 The Oval, Hackney Rd., London, E. 2).

BLYNŲ BALIUS

Tradicinis Moterų šv. Onos Draugijos blynų balius rengiamas vasario 8 d. Sporto ir Socialiniame klube.

BRADFORDAS

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 22 d., 6 val., Vyties Klubo salėje rengiamas Vasario 16 minėjimas.

Programoje: rašytojo R. Spalio paskaita, E. Navickienė skaitys savo poezijos kūrinius, ir vietinis atžalynas rengiasi išpildyti likusią programos dalį.

Kviečiame minėjime visus dalyvauti.

Vyties Klubo Valdyba

KLUBO SUSIRINKIMAS

Vasario 9 d., 3 val., klubo salėje šaukiamas Bradfordo Lietuvių Vyties klubo metinis.

SUSIRINKIMAS.

Dienotvarkėje numatyta: valdybos ir revizijos komisijos pranešimai, valdybos ir revizijos komisijos rinkimai ir einamieji reikalai.

Jei 3 val. nesusirinks reikiamas narių skaičius, tai susirinkimas įvyks 4 val. ir bus teisėtas, nežiūrint tai, kiek tame susirinkime narių dalyvaus.

Vyties Klubo Valdyba

LEIGH

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS

Vasario 16 d. minėjimas ruošiamas vasario 15 d., šeštadienį, ukrainiečių klubo patalpose, Kirkhall Lane, Westleigh.

Bus paskaita. Šokiams gros puiki muzika, veiks baras su užkandžiais. Pradžia 6 val. p. p.

Apylinkių ir tolimesnių vietų lietuviai prašomi gausiai dalyvauti tame minėjime.

Skyriaus Valdyba

PAIESKOJIMAI

Ulekas Antanas, gyvenęs Vakarų Vokietijoje, pats ar žinantieji apie jį prašom parašyti šiuo adresu: J. Kernazickas, 6 Grange Ave., Falkirk, Stirlingshire, Scotland.

63 m. amžiaus lietuvis ieško 48-62 m. amžiaus gyvenimo draugės-lietuvės. Rašyti: 47 Thorne Rd., Thornton Lodge, Huddersfield, Yorks.

JAUNIMUI

LIETUVIŲ KALBOS EGZAMINAS

Primename jaunimui, norinčiam laikyti lietuvių kalbos egzaminą GCE (O laipsnio), kad dabar pats laikas įsirašyti į atitinkamus sąrašus mokykloje arba ten, kur jie laikomi, jeigu norima laikyti vasarą.

O tie, kurie Kalėdų metu jau yra išlaikę tokį egzaminą, prašomi atsitiesti pažymėjimą, ir jiems bus išmokėta po 10 svarų premijos.

Jeigu dėl lietuvių kalbos egzamino reikėtų kam nors informacijų, prašom rašyti:

Jaunimo Skyrius, G. C. E.
2 Ladbroke Gardens
London, W. 11

POP ULIARIOSIOS SAVAITES PLOKSTELIS

1. Albatross — Fleetwood Mac
2. OB-LA-DI, OB-LA-DA — Marmalade
3. For once in my life — Steve Wonder
4. Blackberry way — Move
5. Something's happening — H. Hermits
6. *Private Number — J. Clay + W. Bell
7. Fox on the run — Manfred Mann
8. Lily the Pink — Scaffold
9. *You got soul — Johnny Nash
10. Build me up Buttercup — Foundations

GERIAUSIA SAVAITES PLOKSTELIS

„People —

Tymes

MUSŲ REMĖJAI

Apsimokėdami už „Europos Lietuvį“ ar Nidos Knygų Klubą leidinius, šie tautiečiai buvo malonūs pridėti aukų lietuviškam spausdintam žodžiui paremti: 2 sv. 10 šil. O. Dainauskienė, 1 sv. 13 šil. J. Pakalnis, 1 sv. P. Gabrys, 13 šil. P. Miklovas, 7 šil. K. Kamaras, 6 šil. P. Čeponis, po 3 šil. K. Minutas, A. Biliūnas, J. Venskūnas, V. Matūza, M. S. Rimša, P. Simonaitis, J. Matuska, A. Armalis, J. Baršauskas, O. Matchok, A. Andriusaitis, K. Drungilas, O. Presavage, A. Petkevičius, L. Jusius, A. Valentukevičius ir B. Krikščionas.

PARAPIJOS KOMITETO PLANAI

Sausio 25 d. naujasis Londono lietuvių Parapijos komitetas aptarė parapijos veiklą 1969 metams.

Derby arklių lenktynių loterija rengiama ir šiais metais. Bilietai bus platinami baldandžio ir gegužės mėn., kviečiant talkon visus Lietuvių bažnyčios rėmėjus.

Motinos diena bus minima gegužės 4 d. (sekmadienį) pirmiausia pamaldomis lietuvių bažnyčioje, o po pietų, 5 val., rengiamas pagerbimas motinoms Sporto ir Socialinio Klubo patalpose.

Išvyka į Lietuvį Sodybą per Sekmines. Gegužės 25 d. (Sekminių sekmadienį) rengiama didžiulė išvyka į Lietuvį Sodybą, Headley Park. Kviečiami visi parapijiečiai tą dieną aplankyti savo lietuvišką Sodybą. Užsirašyti galima jau dabar klebonijoje arba pas komiteto narius. Kaina ta pati kaip ir praeitais metais — 16 šil.

Jaunimo šventė bus švenčiama birželio 1 d. (sekmadienį). Tai naujas dalykas. Smulkesnė informacija bus duota vėliau.

Parapijos išvyka į pajūrį, į gamtą bus rengiama birželio 22 d. (sekmadienį). Yra pasiūlymų važiuoti į pajūrį Bornemouth arba Isle of Wight. Kitas pasiūlymas — vienai dienai išvažiuoti į kontinentą — Boulogne, susitariant su Prancūzijos lietuviams, kurie ten netoliese gyvena, arba pasiekti Ostendę Belgijoje. Visais tais atvejais būtų naudojamos hovercraft peršikelti per kanalą. Arba būtų važiuojama laivu Temzės upe iki Staines ar Windsoro pilies. Visi šie pasiūlymai tebesvarstomi, ir parapijiečiai prašomi kaip galima greičiau pasisakyti, kur jie labiau norėtų išvykti.

Pageidavimai įteikiami klebonui ar parapijos komiteto nariams.

Parapijos rudens šokių balius bus šeštadienį, spalio 18 d., York Hall, 7.30 val. vak. Šiems šokiams užsakyti du orkestrai: jaunimui Petro Parulio grupė „Gintaras“, o suaugusiems — Johnny Paul ir jo orkestras.

Reikalingi mišioms patarnauti berniukai. Tėvai, kurie norėtų, kad jų sūnus patarnautų mišioms Lietuvių Bažnyčioje 9 val. ar 11 val. ryto sekmadieniais, prašomi susisiekti su klebonu ar parapijos pirmininku. Jeigu kurie dar nemoka, bus galima išmokyti, nes dabartiniai patarnautojai juos mielai pamokys.

Norima sustiprinti lietuviškas choras. Parapijos klebonas ir chorvedys kviečia visus galinčius giedoti ir dainuoti dalyvauti chore, nes kuo daugiau bus choristų, tuo geresnis bus choras. Dėl repeticijų laiko prašom kreiptis į choro vedėją Justą Černį.

Norima sustiprinti lietuviškas choras. Parapijos klebonas ir chorvedys kviečia visus galinčius giedoti ir dainuoti dalyvauti chore, nes kuo daugiau bus choristų, tuo geresnis bus choras. Dėl repeticijų laiko prašom kreiptis į choro vedėją Justą Černį.

Norima sustiprinti lietuviškas choras. Parapijos klebonas ir chorvedys kviečia visus galinčius giedoti ir dainuoti dalyvauti chore, nes kuo daugiau bus choristų, tuo geresnis bus choras. Dėl repeticijų laiko prašom kreiptis į choro vedėją Justą Černį.

MANCHESTERIS

NEPRIKLAUSOMYBES MINĖJIMAS

DBLS Manchesterio skyriaus valdyba vasario 15 d., šeštadienį, Cheetham Town Hall rengia

Nepriklausomybės šventės minėjimą.

Minėjime paskaitą skaitys svečias iš Coventrio J. Johnstonas. Meninę dalį išpildys solistė Vanda Galbuogytė iš Bradfordo ir DBLS Manchesterio Jaunimo skyrius. Po programos bus šokiai. Veiks puikus bufetas. Todėl Manchesterio ir apylinkių lietuvių su draugais ir svečiais iš tolimesnių kolonijų kviečiame ko gausiau dalyvauti. Salė yra puiki ir erdvi, vietos bus visiems. Be to, paskaitininkui bus maloniau kalbėti, solistei dainuoti, o jaunimui šokti tautinius šokius, kada priešais netuščios kėdės.

Salė iš Cannon Street mieste pasiekama autobusais Nr. 60, 62, 59, 81 (važiuoti už šešis penus ligi Derby St.). Minėjimo pradžia 6 val.

Skyriaus Valdyba

UZGAVENIŲ VAKARAS

Manchesterio Lietuvių Socialinio Klubo Valdyba vasario 8 d., šeštadienį, savo patalpose rengia Uzgavenių vakarą.

Visi atsilankiusieji bus pavaišinti blynais. Bus šokiai, kuriems gros gera kapela. Kviečiame visus iš arti ir toli dalyvauti šlame tradiciniame vakare.

Klubo Valdyba

SERGA PLK. B. JAKUTIS

Jau antras mėnuo, kaip rimtai serga plk. B. Jakutis.

Visas mėnuo jis gydomas vienoje Edinburgo ligoninėje.

COVENTRY

DIRBSIME VIENINGAI!

Metinis DBLS Coventrio Skyriaus Susirinkimas

Vasario 2 d. gausus Coventrio ir Leamingtono lietuvių būrys dalyvavo DBLS Coventrio Skyriaus metiniame susirinkime, kuris įvyko Lenkų Karių Klubo salėje 5 val. p.p.

Susirinkimą atidarė Skyriaus pirm. Dimša. Pirmiausia tylos minute buvo pagerbti 1968 metais mirusieji Skyriaus nariai, o po to susirinkimui pirmininkauti pakviestas DBLS vicepirm. Alkis, o sekretoriauti — Kutavičius.

Taręs trumpą išangos žodį ir pasveikinęs atvykusius, susirinkimo pirmininkas išėmė darbotvarkę numatytą darbo. Pirmu punktu ėjo Skyriaus pirm. Dimšos pranešimas, kuriame narių nušvietė atliktus darbus ir Skyriaus narių norą dirbti toliau. Šiuo metu Skyriuje yra 69 nariai. Toliau sekė kasin. Paulaitičio pranešimas apie Skyriaus finansinį stovį, kuris šiuo metu yra geras: praėjusiais metais turėta 220 sv. 7 šil. pajamų, o išlaidų — 185.18.9. Banko taip pat yra graži atsargos sumėlė. Revizijos komisijos vardu kalbėjo Mockus, kuris pareiškė, jog visi atskaitomybės reikalai buvo tvarkomi gerai.

Toliau sekė rinkimai. Į Valdybą slapto balsavimu išrinkti: Dimša, Neverauskas, Kuncėvičius, kandidatais lieka Paulaitaitis, Gervinas ir Mockus. Skyriaus pirmininku, gavęs daugiausia balsų, lieka Dimša. Atstovais į DBLS Suvažiavimą Londone išrinkti Dimša ir Mockus, kandidatė lieka Paulavičienė. Į Revizijos komisiją vienbalsiai išrinkti: Paulavičius, Banys ir Strašinskas. Iš Bažnytinio komiteto pasitraukė Mineikis, į kurio vietą išrinkti Paulaitaitis ir Gervinas.

Pabaigoje: einamieji reikalai ir diskusijos. Pirmiausia Mockus išskėlė jau senokai Coventryje vykusį nesutarimą tarp organizacijų ir paskirų asmenų. Jis apgailestavo visus buvusius nemalonių dalykų ir kvietė visus taisyti ir toliau santaikoje dirbti. Pasikeitus nuomonėmis, gražinietėms atspiraus G. Johnstonienė ir DBLS sekt. Pranskūnui neigiamai įvertinus buvusius neapgalvotus veiksmus praity, visi pasidžėdė atiteityje dirbti vieningai, nes darbo pakaks visiems.

Be to, daugelio susirinkimo dalyvių buvo pasisakyta dėl Sodybos. Tą klausimą nutarta išskirti į DBLS Suvažiavime Londone kovo mėn.

Taip pat buvo pareikštas didelis susidomėjimas naujaisiais DBLS įstatais, su kuriais trumpai supažindino Pranskūnas.

Mockus ir Dimša padėkojo atvykusiems iš Londono DBLS Valdybos nariams ir visiems atsilankiusiems į šį darbingą ir gražiai praėjusį Skyriaus metinį susirinkimą, kuris buvo baigtas Tautos himnu.

NOTTINGHAMAS

UZGAVENIŲ BLYNŲ BALIUS

Vasario 15 d., 6.30 val., Ukrainiečių klubo salėje, rengiamas Tradicinis blynų balius.

Dalyvavimas vyrams 25 šil., moterims 15 šil.

Kviečiama skubiai registruotis pas Moterų draugijos valdybos nares.

Nottinghamo Lietuvių Moterų Draugija

VOKIETIJA

MIRĖ MOTIEJUS BUDRIŪNAS

Memmingene, V. Vokietijoje, sausio 3 d. mirė muzikas Motiejus Budriūnas, visą pokario metą tame mieste ir gyvenęs, išskyrus tą laiką, kurį jam, susirgusiam džiova, teko praleisti Gautingo sanatorijoje. Iš to miesto jis ir reikšėsi tuo, kuo galėjo, ką salygos leido.

Kai prasidėjo emigracija, greit Vokietijoje susilikvidavo visi gražiai dainavę lietuvių chorai. Tik ilgus metus nenutolo dar lietuviškasis Memmingenas, kuriame gyveno muz. M. Budriūnas. Jis čia suorganizavo „Darnos“ chorą. Tai buvo memmingeniečių pasididžiavimas. Tiesą sakant, tai buvo visų Vokietijos lietuvių pasididžiavimas, nes choras, vadovaujamas tikro specialisto, keldavo visur pasigėrėjimą, kur tik pasirodydavo su programa, tiek tarp lietuvių, tiek ir tarp kitataučių. O su tuo reprezentaciniu choru M. Budriūnas pasirodydavo ir Vokietijos ir Šveicarijos miestuose ir sukeldavo dainomis entuziazmą.

Motiejus Budriūno patys aktyviausi muzikinio gyvenimo metai praleisti Lietuvoje. Tas biržietis (gimęs 1898. IX. 22), išėjęs muzikos mokyklą Klaipėdoje, pats dirbo paskui Kretingoje kaip muzikos mokyklos mokytojas, kaip reikalų vedėjas toje pačioje muzikos mokykloje, kurioje jis mokėsi, Kauno konservatorijos ir Vilniaus muzikos mokyklos lektorius. Bet tai tik dalis jo darbų. M. Budriūnas, dar tebesimokdamas muzikos, plačiai įsijungia į muzikinę spaudą. Kaip muzikinis kritikas, dalyvauja ir bendrinėje spaudoje. Pats leidžia ir redaguoja „Muzikos Barus“, su kitais įsteigia muzikų draugiją, steigia Lietuvoje tarptautinės muzikų draugijos sekciją. Kur reikalingos buvo muzikinį gyvenimą organizuojančios rankos, ten ir Motiejus Budriūnas pasirodydavo. Todėl jam teko imtis ir administracinio darbo, kiek tai buvo susiję su muzikos dėstymu ir programomis: dirbti švietimo ministerijoje inspektorium ir muzikos skyriaus viršininku, pertvarkyti muzikos dalykų dėstymo programas gimnazijoms ir pradžios mokykloms.

Paliko jis savo darbo pėdsakus ir muzikinėje literatūroje mokykloms — paruošė pradžios mokykloms dainų rinkinį. Suprantama, pro administracinius ir organizacinius darbus nebe visada likdavo laiko kompozicinei kūrybai. Bet nemaža jis yra sukūręs ir dainų.

Jei jis Memmingene suorganizavo tokį sėkmingą chorą, tai ir čia nebuvo jam pradžią tokio darbo. Choras jis yra vadovavęs ir Lietuvoje.

Su M. Budriūno mirtim esame netekę stambaus savo muzikinės kultūros vyro.

NAUJOJI PLB VOKIETIJOS KRASTO TARYBA

Kaip daugiausia balsų gavusieji, PLB Vokietijos Krašto Tarybon įėjo dr. J. Aviža, J. Barasas, V. Bartusevičius, J. Bernatoniš, A. Bunga, V. Bylaitis, dr. J. Grinius, dr. V. Lenertas, A. Lingė, B. Liubinas, J. Lukošius, V. Natkevičius, S. Povilavičius, V. Sarka, J. K. Valiūnas.

Kandidatais liko A. Laukaitis, K. Dikšaitis, Z. Glemža, R. Brinkis, W. Banaitis.

NAUJA MEMMINGENO VALDYBA

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.

Sausio 12 d. čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: pirmininkas tėv. K. Žalasis, sekretorius kun. dr. J. Petraitis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams M. Dresleris.